Lausuntopyyntö Äänekosken kaupungin hallintosääntöuudistuksesta

Kunnanhallitus 09.11.2026
652/00.04.01/2026

Päätösehdotus

Kunnanhallitus antaa evästyksensä lausuntoon ja valtuuttaa kunnanjohtajan antamaan lausunnon määräaikaan 24.11.2026 mennessä.

Päätös

Selostus

Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalueesta tehdyn kuntien välisen sopimuksen mukaisesti Äänekosken kaupunki pyytää työllisyysalueen kuntia antamaan lausuntonsa hallintosääntömuutoksesta.

Kuntalain (410/2015) 90-91 §:n perusteella toimivallan jaosta kunnassa eri toimielinten ja viranhaltijoiden kesken määrätään kunnan hallintosäännössä, josta lain 14 §:n mukaan päättää valtuusto. Äänekosken kaupungin hallintosääntöä on viimeksi muutettu valtuuston 16.2.2026 (5 §) tekemällä päätöksellä, jolla tehdyt muutokset tulivat voimaan 23.2.2026.
Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalueen yhteistoimintasopimukseen on kirjattu hallintosäännön muuttamiseen liittyen seuraavaa:

”Yhteisen toimielimen tehtävien ja toimivallan siirtämisestä yhteistoiminta-alueen johtajalle ja muulle henkilöstölle sekä yhteisen toimielimen työskentelystä ja sen jäsenten taloudellisten etuuksien perusteista määrätään tarkemmin vastuukunnan kulloinkin voimassa olevassa hallintosäännössä.

Vastuukunta varaa yhteiselle toimielimelle ja kullekin sopijakunnalle tilaisuuden antaa lausunto yhteistoiminta-alueen viranhaltijoiden toimivaltaa koskevista ja muista yhteistoimintaan vaikuttavista hallintosäännön määräyksistä ennen kuin vastuukunnan kaupunginhallitus tekee näistä tai näiden muuttamisesta ehdotuksen vastuukunnan valtuustolle. Vastuukunnan valtuuston hyväksymät hallintosääntömääräykset annetaan tiedoksi yhteiselle toimielimelle ja kullekin sopijakunnalle.”

Äänekosken kaupungissa on viranhaltijatyönä yhteistyössä poliittisten edustajien kanssa valmisteltu luonnosta hallintosäännön muuttamiseksi. Luonnokseen sisältyvät muutosesitykset voidaan pääosin jaotella:

1) Äänekosken kaupungin talouden tasapainotusohjelman mukaisten toimenpiteiden ja talousarvion yhteydessä päätettävien budjettimuutosten mukaisiin muutoksiin kokouspalkkioiden maksuperusteisiin.
2) Toimivaltuuksien osoittamiseen hankerahoituksella rekrytoitaville projektien viranhaltijoille, uusien vakanssien toimivallan tilapäiseen osoittamiseen, Äänekosken kaupungissa lakkautettujen vakanssien tehtävien ja toimivaltuuksien osoittamiseen 1.1.2027 voimaan astuvaan organisaatiorakenteeseen.
3) Lisäyksiin ja täydennyksiin, joiden tavoitteena on selkeyttää tulkinnanvaraista toimivallanjakoa.
4) Viranhaltijoiden toimivaltuuksien muutoksiin, joilla tavoitellaan toiminnan järjestämisen tehokkuutta ja taloudellisuutta sekä mahdollisiin muutoksiin poliittisen toimivallan vahvistamiseksi erityisesti omaisuuden hallinnassa ja henkilöstöasioissa.

5) Kuntaliiton marraskuussa 2025 julkaiseman hallintosääntömallin mukaisten päivitysten ja muuttuneen lainsäädännön määräysten huomioimiseen sekä uusien toimintamallien hyödyntämisen mahdollistamiseen päätöksentekoprosesseissa.

Luonnosversiossa työllisyysaluelautakunnan ja sen alaisten viranhaltijoiden tehtäviä ja toimivaltaa koskien muuttuneet määräykset ovat 36–37 §:ssä, luottamushenkilöiden palkkioita koskevat muutokset luvussa 20, yleisesti tiedonhallintaa, asiakirjahallintoa sekä henkilötietojen käsittelyä koskevat muutokset luvussa 9, sopimusten hallintaa koskevat muutokset 24 §:ssä ja päätösvallan delegointia tai delegoidun asian ylemmälle viranomaiselle siirtämistä koskevat muutokset 38 §:ssä. Valmistelussa vielä toisilleen vaihtoehtoisina tarkasteltavat määräykset ovat vihreällä fontilla.

Luonnosversioon valmisteltujen muutosten jatkojalostumista tai kumoutumista voi kohdistua erityisesti seuraaviin määräyksiin, joista yhteistoiminta-alueen jäsenkuntien ja työllisyysaluelautakunnan pyydetään myös lausuvan tarpeen mukaan:

- 26 §:n kohta 15 ja 27 §:n kaupunginjohtajan toimivallan kohdat 11 ja 13: valmistelussa arvioidaan rajanvetoa henkilöstöjohtamisen keskeisten linjausten ja työnantajan yleisten ohjeiden välillä. Rajanvetoa on tarkoitus selkeyttää ja tarkempaa arviointia tehdään mm. sen välillä, onko henkilöstöä koskevien ohjeiden, kuten etätyöohjeen tai sisäisen viestinnän ohjeen, ja palkantarkistuksien päättäminen perusteltua osoittaa kaupunginjohtajalle vai kaupunginhallitukselle tai edellyttää kaupunginjohtajan päättävän näistä nimenomaisesti kaupunginhallituksen päättämien linjausten mukaisesti. Nykytilanteessa näitä valmistellaan yhteistyötoimikunnassa.

- 36 § kohta 12: valmistelussa tarkastellaan mahdollisia tarpeita yksityiskohtaisempiin määräyksiin siitä, missä vaiheessa rekrytointiprosessia lautakunnan edustaja osallistuisi säännössä tarkoitettuihin rekrytointeihin.

- 37 §:n työllisyyspalvelupäällikön toimivaltaa koskeva kohta 3: valmistelussa arvioidaan vielä, onko tarkoituksenmukaista myöntää kohdassa tarkoitettua toimivaltaa viranhaltijatasolle. Valmistelussa tahtotilana olisi osoittaa lakiluonnoksiin ja muihin poliittisesti ohjattuihin asiakirjoihin annettavien lausuntojen toimivalta poliittisille toimielimille, mutta säännöstä on valmisteltu käytännön tarpeista käsin. Lausuntopalvelu.fi -sivustolta on valmistelussa löydetty kymmenen vuosien 2025–2026 aikana julkaistua lausuntopyyntöä, jotka käsittelevät työvoimaviranomaisten tehtäviä, työllisyysalueiden rahoitusta, työnhakijan palveluprosessia, työnvälitystä, työllistymisen monialaista edistämistä, KEHA-keskuksen ja työvoimaviranomaisten työnjakoa, työttömyysturvan toimeenpanoa tai työllisyyspalvelujen järjestämistä. Näiden lausuntopyyntöjen julkaisuaikaa ja lausunnon jättämisen määräaikaa verrattiin työllisyysaluelautakunnan kokousaikatauluun. Kolmeen ensimmäiseen lausuntopyyntöön vuoden 2025 alkupuoliskolla on ollut mahdollista antaa lausunto lautakunnan kokouksessa, mutta viimeiset 7 lausuntopyyntöä elokuusta 2025 alkaen on julkaistu niin, että lautakunta ei ole edes teoriassa pystynyt antamaan lausuntoa normaalin kokousaikataulunsa mukaisessa rytmissä. Lausuntopyyntöjen julkaisuaika ei ole ennalta tiedossa, joten kokousaikataulun sovittaminen lausuntopyyntöihin edellyttäisi lisäkokousten järjestämistä, mikä voi lisätä hallinnollisia kustannuksia ilman suoraa asiakashyötyä. Vaihtoehtona on myös jättää lausuntopyynnöt pääsääntöisesti lausumatta.

- 50 §: 4 momentti: valmistelussa arvioidaan mahdollista tarvetta ja toteutettavuutta asettaa nykytilanteessa esihenkilön nimeämän määräaikaisuuden tai sijaisuuden kestolle ajallisia enimmäisrajoja, joiden täytyttyä toimivalta määräaikaisen tehtävänhoitajan tai sijaisen nimeämiseen olisi poliittisella toimielimellä. Lisäksi arvioidaan mahdollista tarvetta ja toteutettavuutta määrittää, minkä pituinen määräaikainen työ tai virka edellyttää avointa hakumenettelyä ja hakijoiden ansiovertailua.

- 78 § Kehittämis- ja yhteistyösopimukset: luonnoksessa esitetty lisäyksenä toimivallan jakoa selkeyttävä kirjaus, jonka tarkoituksena on varmistaa sujuva valmistelu ja prosessien noudattaminen solmittaessa yhteistyösopimuksia esimerkiksi oppilaitosten tai toisten kuntien kanssa. Pääsääntöisesti tässä tarkoitetut sopimukset eivät ole suoranaisia ostosopimuksia, vaikka sopimukset voivatkin sisältää myös rahaliikennettä, vaan koostuvat epäsuoremmasta operatiivisen toiminnan vaihdannasta, kuten henkilöstön työajan käytöstä, tilojen osoittamisesta tiettyihin toimintoihin. Työllisyysalueen osalta esimerkkejä tämän pykälän tarkoittamista sopimuksista ovat mm. KEHA-keskuksen lakkauttamiseen liittyvät tiedolla johtamisen sopimus ja osaamisen kehittämisen OSKU-sopimus Jyväskylän kaupungin ja muiden yhteistyötahojen kanssa. Nykytilanteessa tällaista toimivallan delegointia ei ole määritelty hallintosääntötasolla. Valmistelussa tarkastellaan edelleen määräyksen mielekkyyttä ja toimivaltarajojen sopivaa tasoa.

- 167 § viimeinen momentti ja 176 §:n 1 momentti: luonnoksessa muutettu palkkion maksamisen edellytyksiä nykytilaan nähden Äänekosken kaupungin talouden tasapainotusohjelman ja kaupunginhallituksen talousarvion laadintaohjeiden mukaisesti. Nykytilanteessa kokouspalkkion saa täysimääräisenä osallistumisen kestosta riippumatta.

- 178 §: 4 momentti: valmistelussa tarkastellaan euromääräistä rajaa, jonka alittavista ansionmenetyksistä luottamushenkilön ei tarvitse toimittaa selvitystä ansionmenetyksen muodostumisesta saadakseen korvauksen. Nykytilanteessa sovellettavaa raja-arvoa 15 € / h on ehdotettu korotettavaksi olemaan esimerkiksi 20 € / h. Mahdollinen korotus todennäköisesti helpottaa joidenkin luottamushenkilöiden ansionmenetyskorvausten hakua, kun ansionmenetyshakemus ei edellytä erillistä selvitystä, mutta käytettävissä olevien selvitysten perusteella todennäköisesti nostaa ansionmenetyskorvauksista aiheutuvia kustannuksia.

- 167 §:n 5 momentti: luonnoksessa ehdotettu Äänekosken kaupungin talouden tasapainotusohjelman ja kaupunginhallituksen talousarvion laadintaohjeiden mukaisesti maksettavan vain yksi kokouspalkkion korotus kokouksen kestäessä yli 3 tuntia. Nykytilanteessa palkkiota on korotettu 3 tunnin jälkeen 50 % jokaista alkavaa tuntia kohden.

- Luku 7 Toimivalta poikkeusoloissa ja normaaliolojen häiriötilanteissa: valmistelussa yhteensovitetaan edelleen nykyisen hallintosäännön liitteen 1 ja päivitettävän hallintosäännön välisiä kirjauksia. Valmistelulla ei tavoitella sellaisia muutoksia nykyiseen toimivallan jakoon, jotka eivät kävisi sääntöluonnoksesta ilmi.

- Luku 8 Toimivalta henkilöstöasioissa: valmistelussa ehdotettu, että uusia virkoja perustettaessa tai nykyisiä lakkautettaessa niitä koskeva toimivalta

olisi viran perustajan määriteltävissä enintään vuoden ajaksi, minkä aikana asia olisi tuotava hallintosäännön muutoksena valtuuston ratkaistavaksi.

Lausunnot pyydetään toimittamaan sähköpostitse Äänekosken kaupungin kirjaamoon (kirjaamo@aanekoski.fi) viimeistään 24.11.2026. Äänekosken kaupunki tavoittelee muutetun hallintosäännön astuvan voimaan 1.1.2027

Esittelijä	Kunnanjohtaja Linda Leinonen
Valmistelija	Vt. hallintopäällikkö Jasper Rouvinen
Jakelu / toimenpiteet	Äänekosken kaupunki